

จดหมายข่าว

ราชบัณฑิตยสถาน

สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๙๐

ปีที่ ๑๙

ฉบับที่ ๒๑๙

สิงหาคม ๒๕๕๒

ISSN 0857-7064

อาศิรวาท

ชูลีกรบั้งคมกราบด้วยซาบซึ่ง
 พระเมตตาแผ่ทั่วไทยพระราชทาน
 ทรงฟื้นฟูภูมิปัญญาไทยให้ฟูเฟื่อง
 ทรงห่วงใยป่าไม้ชุ่มชีวา
 สรรพสิ่งรวมเป็นหนึ่งต่างพึ่งพา
 พระเกียรติคุณล้ำเลิศไทยเทิดทูน
 มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
 ประทานพรแต่พระองค์ทรงเปรมปรีดี
 ทั้งสมบุญด้วยพระพลานามัย
 ขอพระองค์ทรงพระเจริญเกษมสำราญ

พระกรุณาตราตรึงทุกถิ่นฐาน
 ศิลปาศิลปสร้างงานให้ประชา
 ทั้งศาสตร์ศิลป์รุ่งเรืองได้ศึกษา
 พงพนาถกลับอุดมและสมบูรณ์
 ทั้งสัตว์ป่ารักษาไว้ไม่ให้สูญ
 พระการุญอุ้นหล้าและธาตรี
 น้อมขอพรทุกทิศาสวัสดิ์ศรี
 อย่าได้มีพองภัยใดแผ้วพาน
 จตุรพิธพรชัยร่วมประสาน
 พระชนมายุยืนนานนิรันดร์เทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า กองบรรณาธิการจดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน

(นางสาวสุปัญญา ชมจินดา ประพันธ์)

ข่าวราชบัณฑิตยสถาน

*** ศาสตราจารย์ ดร.เปี่ยมศักดิ์ เมนะเศวต อุปนายกราชบัณฑิตยสถาน คนที่ ๑ พร้อมด้วยราชบัณฑิต ภาคีสมาชิก และข้าราชการของราชบัณฑิตยสถาน บันทึกรูปภาพที่ศูนย์คำกล่าวถวายพระพรชัยมงคลแด่สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย

*** สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ราชบัณฑิตยสถาน ร่วมกับ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จัดปาฐกถาราชบัณฑิตสัญจร เรื่อง บทบาทของวิชา ศาสตร์และปรัชญาในสังคมไทย ในวันอังคารที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

*** คณะกรรมการสหวิทยาการเพื่อการวิจัยและพัฒนา ราชบัณฑิตยสถาน จัดประชุมวิชาการ เรื่อง การจัดตั้งเครือข่ายสหวิทยาการแห่ง ราชบัณฑิตยสถานในภูมิภาค ครั้งที่ ๓ และครั้งที่ ๔ โดยครั้งที่ ๓ จัดเมื่อวันศุกร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ๒๑๐ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และครั้งที่ ๔ จัดในวันพฤหัสบดีที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

*** ราชบัณฑิตยสถานขอเชิญชมรายการ คนเก่งภาษาไทย ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ทุกวันเสาร์ เวลา ๑๘.๐๐-๑๘.๓๐ น. ออกอากาศครั้งแรก วันเสาร์ที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

***ราชบัณฑิตยสถานขอเชิญชมรายการ คนเก่งภาษาไทย ออกอากาศทาง สถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ทุกวันเสาร์ เวลา ๑๘.๐๐ - ๑๘.๓๐ น.

*** ราชบัณฑิตยสถาน ร่วมกับ กระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย จัดประชุมทางวิชาการ เรื่อง นวัตกรรมการสอน ภาษาไทยเพื่อแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

*** สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน ร่วมกับ ศูนย์หัวใจ หลอดเลือด และแมแทบอลิซึม คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และกระทรวงพาณิชย์ จัดการประชุมระดับชาติ เรื่อง การค้าและการพัฒนาอาหาร พลังงาน และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ในวันศุกร์ที่ ๒๑-วันเสาร์ที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ห้องบอลรูม ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

*** สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ราชบัณฑิตยสถาน โดย ดร.โลภกา ชูพิทกุลชัย ซีปิลมันน์ อุปนายกราชบัณฑิตยสถาน คนที่ 2 ร่วมกับสภา สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ภาค ๒ จัดปาฐกถาราชบัณฑิตสัญจร เรื่อง เทคนิคคลายเครียด : ภัยเงียบสังคมไทย ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ห้องคอนเวนชัน โรงแรมลพบุรีอินน์ อำเภอเมืองฯ จังหวัดลพบุรี

ขอแสดงความเสียใจที่ นายสวัสดิ์ ดันดีสุข ราชบัณฑิต สำนักศิลปกรรม ประเภททิวาจิตรศิลป์ สาขาวิชาจิตรกรรม ได้ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ในกรณีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระพิธิธรรมสวัสดิอภิธรรมวันที่ ๖-๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพฯ ราชบัณฑิตยสถานร่วมเป็นเจ้าภาพสวัสดิอภิธรรมวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง

- วันพุธที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ศาสตราจารย์ ดร.จิรัช วิระสยภาคีสมาชิก ประเภทวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บรรยายเรื่อง “สังคมวิทยาของเอมีล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim)” ความโดยสรุปว่า เอมีล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim) เดิมโดขึ้นมาในช่วงหลังจากฝรั่งเศสพ่ายแพ้สงครามกับรัสเซีย เขาเข้าศึกษาที่สถาบัน Ecole Normale Supérieure ในกรุงปารีส เขาสนใจวิชาปรัชญา สังคม การเมือง และการปฏิรูปทางสังคม ตามทรรศนะที่ปรากฏในหนังสือ The Division of Labour in Society เขาพิจารณาข้อแตกต่างระหว่างสังคมก่อนยุคอุตสาหกรรมกับสังคมอุตสาหกรรม กรณีที่เป็นสังคมก่อนอุตสาหกรรมมีการแบ่งแยกทางสังคมน้อย และการแบ่งงาน ทำให้เกิดความเป็นปึกแผ่นเชิงกลไกหรือแบบเครื่องจักร คือ สังคมซึ่งมีรากฐานอยู่กับความเป็นปึกแผ่นเชิงกลไก เปรียบเสมือนกับการสร้างมาจากเข้าหลอมเดียวกัน ต่อมา มีการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่สิ่งซึ่งเรียกว่า “ความเป็นปึกแผ่นเชิงอินทรีย์” เป็นปรากฏการณ์เมื่อเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรม เน้นความเป็นปึกแผ่นหรือผนึกแน่นรวมกัน โดยแตกต่างจากยุคเก่าซึ่งเน้นความเป็นแบบเดียวกัน แต่ในยุคของความเป็นอุตสาหกรรมขึ้นอยู่กับความแตกต่าง เดอร์ไคม์ใช้ศัพท์ organic solidarity โดยเปรียบเทียบสังคมกับความเป็น physical organism ซึ่งส่วนประกอบแตกต่างกันในองค์รวมแห่งองค์กายของสังคม คือ ยังทำหน้าที่ร่วมกันได้ซึ่งทำให้องค์รวมของสังคมนั้นดำรงอยู่ได้ การเปลี่ยนแปลงจากความเป็นปึกแผ่นเชิงกลไกเข้าสู่ความเป็นปึกแผ่นเชิง organic เกี่ยวพันกับปัจจัย ๓ อย่าง คือ การเพิ่มขึ้นของประชากร ความหนาแน่นของประชากร และการสื่อสารที่เพิ่มขึ้น อันเป็นผลจากปัจจัย ๒ ประการข้างต้น คือ ความหนาแน่นของการสื่อสารทำให้เกิดความแตกต่างทางสังคม เดอร์ไคม์เน้นความสำคัญของความหนาแน่น ซึ่งมีลักษณะที่สังเกตเห็นได้ มีความใกล้ชิดและมีการติดต่อสื่อสารทางสังคมสม่ำเสมอ เป็นสภาวะที่จะต้องเพิ่มขึ้นก่อน เพื่อทำให้เกิดความเห็นฉันทานุมัติทางสังคม และเชิงศีลธรรม เขาเชื่อว่าการแบ่งงานออกตามความเชี่ยวชาญเฉพาะ และการชับชวยอย่างรวดเร็วของสังคมอุตสาหกรรม มีส่วนที่เป็นอันตรายต่อความเป็นปึกแผ่นของสังคม สภาวะการเกิดขึ้นของอนอมี (anomie) หรือการปราศจากมาตรฐานเกณฑ์กลาง อนอมีเกิดขึ้นในช่วงท้ายแห่งคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ คือ มีอัตราสูงแห่งการฆ่าตัวตาย ครอบครัวแตกแยก และความขัดแย้งทางอุตสาหกรรม เขาถือว่าสังคมอุตสาหกรรมก่อให้เกิดอนอมี เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว เป็นตัวการทำให้เกิดอนอมี ปัจจัยอีกประการหนึ่ง คือ การแบ่งงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะ ซึ่งทำให้เกิดความเป็นปัจเจกบุคคลและการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว เป็นภัยกระทบกระเทือนต่อความเป็นเอกภาพทางสังคม อันเกิดจากการลดลงของความสำคัญต่อหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผู้อื่น หนังสืออีกเล่มหนึ่ง คือ The Rules of Sociological Method ซึ่งให้ความสำคัญกับวิธีการศึกษาจากวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เดอร์ไคม์ถือว่าวิธีการเชิงประจักษ์ (empirical) ซึ่งเน้นย้ำ ๒ หลักการโดย ประการที่ ๑ สังคมวิทยายึดอยู่กับข้อเท็จจริงทางสังคม ประการที่ ๒ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องถือว่าข้อเท็จจริงเหล่านั้นเป็นเสมือนกับสิ่งของ เขาเห็นว่าการเกิดขึ้นของอนอมีในสังคมอุตสาหกรรมมีโอกาสพอที่จะแก้ไขเยียวยาได้โดยไม่ต้องใช้วิธีการรุนแรง ควรเน้นการควบคุมทางศีลธรรมโดยจริยาบรรณของวิชาชีพ ข้อเสนอที่ให้บริการอำนาจหน้าที่ของสมาคมอาชีพต่าง ๆ ก็เพื่อแก้ไขปัญหานอนอมีใน ๒ ทางด้วยกัน คือ ทางแรกเป็นวิธีการเผชิญกับความความเป็นปัจเจกบุคคลด้วยความเห็นแก่ตัวของตัวบุคคล โดยให้บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมบูรณาการความเป็นกลุ่มทางสังคม ทางที่ ๒ เป็นการจัดตั้งหน่วยงานหรือที่ว่าด้วยการตอบแทนให้รางวัลสมาชิกต่าง ๆ ของสังคม

วิธีการวิจัยโดยเน้น social fact มุ่งชี้ลักษณะทางวัฒนธรรมหรือโครงสร้างระบบสังคม แต่มีอิทธิพลและอำนาจมากกว่าแรงจูงใจ สิ่งที่เป็น

เป็นความเป็นข้อเท็จจริงทางสังคมจะต้องมีการตรวจสอบและทำความเข้าใจ ซึ่งสามารถอธิบายได้ในความสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงหรือสิ่งของอื่น ๆ สิ่งที่เราเรียกว่าความเป็นจริงหรือข้อเท็จจริงทางสังคมนั้น น่าจะใช้ในความหมายเป็นองค์ประกอบหรือปัจจัยทางสังคม เดอร์ไคม์แยกข้อเท็จจริงในวงการสังคมวิทยานั้นมี ๒ แนวกว้าง ๆ ประการหนึ่ง คือ ถือว่าข้อเท็จจริงหรือปัจจัยทางสังคมเน้นเรื่องภายนอกและมีความเป็นอิสระแยกออกจากตัวบุคคล และอีกประการหนึ่งคือ ถือว่าตัวบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ในการสร้างชีวิตทางสังคมของตนเอง ใน ค.ศ. ๑๘๙๗ เดอร์ไคม์ได้พิมพ์หนังสือชื่อ Suicide: A Study in Sociology เขาศึกษาการฆ่าตัวตายโดยมีเหตุผลบางประการ เขายอมรับว่ามีเหตุผลส่วนตัวในการฆ่าตัวตาย แต่เขาสนใจอัตราการฆ่าตัวตายที่แตกต่างกันระหว่างสังคมต่าง ๆ เพื่อศึกษาสาเหตุแห่งข้อแตกต่างในอัตราการฆ่าตัวตาย แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยทางสังคมกับอัตราการฆ่าตัวตาย สำหรับอัตราที่แปรปรวนของการฆ่าตัวตายแต่อาจเป็นวัฒนธรรมของชาตินั้น ๆ เขาพยายามมองว่าจะต้องมีสิ่งอื่นนอกเหนือจากการตัดสินใจของบุคคลผู้นั้นมาเกี่ยวข้องด้วย สิ่งที่ทำให้เกิดความสม่ำเสมอในอัตราการฆ่าตัวตายเป็นเรื่องของ moral constitution คือ มวลรวมแห่งความรู้สึกลึกซึ้งของชีวิตของประชากรของชาติหรือหน่วยย่อย ๆ

ประเภทของการฆ่าตัวตายแยกออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ (๑) การฆ่าตัวตายแบบ Egoistic (๒) การฆ่าตัวตายแบบ anomic suicide เป็นการฆ่าตัวตายที่เกิดขึ้นในสังคมอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพราะสังคมขาดการกำกับดูแลบุคคลอย่างเพียงพอ (๓) การฆ่าตัวตายแบบ Altruistic suicide (๔) การฆ่าตัวตายแบบ Fatalistic suicide ข้อวิจารณ์และการศึกษาระยะหลังว่าด้วยการฆ่าตัวตาย มีผลงานที่มองต่างมุมกับเดอร์ไคม์ คือ ข้อวิจารณ์โดยนักสังคมวิทยาที่เน้นแนวทางการวิจัย โดยนักวิชาการชื่อ เจ.ดี. ดักลาส (J. D. Douglas) ประการแรก ดักลาสวิพากษ์การใช้สถิติที่เป็นทางการโดยถือว่าไม่มีความแม่นยำตรง ประการที่ ๒ ดักลาสได้วิพากษ์เดอร์ไคม์ว่าเป็นการไม่ถูกต้องที่จะถือว่าตัวเลขที่ถูกระบุว่าเป็นการฆ่าตัวตายทั้งสิ้นโดยไม่แยกแยะความหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทำ นักวิชาการอเมริกันร่วมสมัยชื่อ รอเบิร์ต เมอร์ตัน (Robert Merton) ได้เขียนเพิ่มเติมเรื่อง anomie ต่อจากทฤษฎีเดิมของเดอร์ไคม์ว่า มีปัจจัย ๒ อย่างที่ทำให้เกิดภาวะอนอมี คือ การขัดกันระหว่างเป้าหมายกับหนทางหรือมรรควิธี ทางออกที่บุคคลเลือกมีต่าง ๆ กัน Social Adaptations มี ๕ ประการ ได้แก่ การปฏิบัติตาม การปรับตัวโดยนวัตกรรมหรือวิธีการนอกกรอบ การปรับตัวด้วยวิธี Ritualism การปรับตัวโดยวิธีการถอย และการปรับตัวหรือการสนองตอบโดยการขบถ

ความห่วงใยของเดอร์ไคม์ที่มีต่อแนวโน้มของสังคมสมัยใหม่จนทำให้เกิดข้อเสนอต่าง ๆ เหล่านั้น สะท้อนออกมาในงานวิจัยเรื่องสุดท้ายของเดอร์ไคม์ชื่อ The Elementary Forms of Religious Life ว่า ศีลธรรมสะท้อนภาพหรือปรากฏออกมาในรูปของการมีบรรดาสถาบันทางสังคม ทรรศนะของเดอร์ไคม์ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเมือง การศึกษา เศรษฐกิจและอื่น ๆ ซึ่งดูเหมือนจะไม่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา ทั้งนี้เพราะศาสนา หมายถึง สิ่งที่เป็น sacred ซึ่งแตกต่างจากสิ่งที่เราเรียกว่าเป็น profane สิ่งที่เป็น sacred จะต้องไม่ถูกทำลาย แต่จะต้องยอมรับและยึดถือ แต่ทุกศาสนาย่อมมีการตัดแบ่งความเป็นจริงออกเป็นอาณาจักรของความศักดิ์สิทธิ์ และนอกเหนือจากนั้นความเป็น profane ซึ่งมีความสำคัญไม่เท่าเทียมกัน และมีกิจกรรมร่วมที่แสดงออกถึงความสำคัญที่ไม่สมดุลกัน เดอร์ไคม์เป็นนักปฏิรูปทางสังคมซึ่งมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ในสังคมสมัยใหม่ การปฏิรูปที่สำคัญที่เขาเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาวงสังคม ปัญหาพยาธิสภาพ ได้แก่ การพัฒนาสมาคมอาชีพ เขาเห็นว่าไม่มีการขัดแย้งระดับพื้นฐานในหมู่ผู้คนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมองเห็นการขัดแย้งกันชัดเจนระหว่างเจ้าของกิจการกับคนงาน ปัญหาสำคัญทั้งหลายของสังคมสมัยใหม่ในเนื้อที่นั้นเป็นเรื่องศีลธรรม และทางออกคือการทำให้ศีลธรรมของสังคมเข้มแข็งมากกว่าเดิม เขาเห็นว่าต้องมีการปฏิรูปเพื่อหยุดยั้ง

การขยายตัวของความเสื่อมทางศีลธรรมด้วยการศึกษา เข้าให้ความหมายของการศึกษาและกระบวนการกล่อมเกลาทางสังคมว่า เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลเรียนรู้ วิธีการประพฤติปฏิบัติของกลุ่มคนหรือสังคมที่ได้มาซึ่งเครื่องมือทางด้านกายภาพ สติปัญญา และที่สำคัญที่สุดคือ เครื่องมือทางศีลธรรม

- วันพุธที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ **นายสนั่น ไขยานุกุล** ภาควิชาปรัชญา วิทยาลัยวิชาการศึกษา สาขาวิชาอภิปรัชญาและญาณวิทยา บรรยายเรื่อง “*ความศรัทธา*” ความโดยสรุปว่า ความศรัทธา คือ ความเชื่อมั่น ความมั่นใจว่าสิ่งที่เราต้องการนั้นจะเกิดขึ้นแน่นอน เป็นความมั่นใจว่าอะไรที่เราหวังไว้นั้นจะเกิดขึ้นจริง ถึงแม้เรามองไม่เห็นสิ่งนั้นล่วงหน้า แต่เราก็มีความเชื่อเช่นนั้นโดยศรัทธา โดยความเชื่อในพระเจ้า ดวงดาวทั้งหลาย สรรพสิ่งที่มวลล้วนถูกสร้างขึ้นโดยคำสั่งพระเจ้า ซึ่งก็คือเสียงซบับัด (เสียงจากพระเป็นเจ้า) นั่นเอง และทุกสิ่งทุกอย่างที่ถูกสร้างขึ้นนั้น ถูกสร้างมาจากสิ่งที่เรามองไม่เห็น มีบทความจากพระคัมภีร์ฉบับเก่าในแมกกาซีน พาฟ ออฟ เลิฟ เขียนไว้ว่า ความศรัทธา คือ ของขวัญที่มาจากความเมตตาของพระเจ้า มาจากความเชื่อเช่นเดียวกับความรู้แจ้ง ความศรัทธาเปรียบเสมือนเหรียญ นักบุญทุกองค์ และครูทางจิตวิญญาณผู้ยิ่งใหญ่ กล่าวว่า ความศรัทธา คือ พลังที่แท้จริงอันรุนแรงที่ผลักดันให้คน ๆ หนึ่งข้ามผ่านอุปสรรคและบรรลุมรรคทางด้านจิตวิญญาณ ความศรัทธาของเราจะเติบโตแข็งแกร่งขึ้นเรื่อย ๆ นี่เป็นความศรัทธาอย่างสูงในครูของเรา ความศรัทธาในศาสนาพุทธ : เป็นตอนที่ยักษ์ทูลถามปัญหากับพระพุทธเจ้า พวกยักษ์ทูลถามว่า อะไรเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจ อะไรที่บุคคลประพฤติดีแล้วนำความสุขมาให้ อะไรเป็นสร้อยล้าเลิศกว่าสร้อยทั้งหลาย และนักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวถึงชีวิตดีเป็นอย่างไรว่าประเสริฐสุด พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า ศรัทธาเป็นทรัพย์อันประเสริฐของคนในโลกนี้ ธรรมอันบุคคลประพฤติดีแล้ว นำความสุขมาให้ สัจจะเป็นสร้อยล้าเลิศกว่าสร้อยทั้งหลาย

การฝึกสมาธิต้องมี ศรัทธา เป็นการลงทุนเมื่อมันผลิดอกออกผลแล้วก็จะกลายเป็นความเชื่อมั่นที่ไม่สิ้นคลอนทำไม่ถึงต้องมีความศรัทธา “มนุษย์ต้องมีความศรัทธาบางอย่าง ก่อนที่เขาจะลงมือทำงานอะไรสักอย่าง” ถ้าปราศจากความศรัทธา เราจะไม่ได้รับอะไรเลย แต่ถ้ามีความศรัทธาเราจะได้มาทุกสิ่งทุกอย่าง ความสงสัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนเป็นอุปสรรคอันมหาศาลที่เราต้องก้าวข้ามไปให้ได้ ความศรัทธาจึงเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่เราสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด แต่ถ้าไม่มีศรัทธานั้น เราก็จะหาประโยชน์จากมันไม่ได้เลย หนทางที่จะได้มาซึ่งความรักอย่างรวดเร็วที่สุดนั้นขึ้นอยู่กับความศรัทธาที่มีในครูของเรา เมื่อเรามีความศรัทธาในครู เราก็จะไม่มีความหวาดกลัวและความทุกข์กังวลใด ๆ ความศรัทธาสามารถจัดความหวาดกลัวออกไปได้ เราจึงเห็นได้ว่า ความศรัทธามีความสำคัญอย่างยิ่ง ความศรัทธาจะช่วยให้เราทำสมาธิของเราได้สำเร็จ การทำสมาธิเป็นเป้าหมายเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้นของชีวิตมนุษย์ กิจกรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากสิ่งนี้จะไร้ประโยชน์ และไม่มีจุดหมายอันใดเลยเมื่อความตายมาถึง

การบรรลุมรรค มี ๕ ประการ ดังนี้ (๑) มีความศรัทธา “เป็นสิ่งแรก” (๒) มีความเจ็บป่วยน้อย (๓) ไม่โอ้อวด “EGO” ไม่เสแสร้งแกล้งทำ (๔) มีปัญหา เห็นความเกิดและความดับเป็นเรื่องธรรมดา (๕) มีความเพียง มีกำลังบากบั่น มั่นคง ไม่เกียจคร้านในการบำเพ็ญสมาธิ เน้นข้อ ๑ และ ข้อ ๕ สมาธิและจิต (Meditation and Mind) : นอกเหนือจากการมีศีลเป็นพื้นฐานแล้วทุกศาสนาล้วนสอนการปฏิบัติสมาธิการบำเพ็ญสมาธิ การฟังเสียงซบับัด ซึ่งซบับัดนี้ถูกเรียกด้วยชื่อที่แตกต่างกันออกไปในพระคัมภีร์ไบเบิลของศาสนาคริสต์ เรียกสิ่งนี้ว่า พระวจนะ คลื่นความคิดต่าง ๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในใจของเรา และตัวเราเองก็เต็มไปด้วย “ตัวกู” และ “ความหยิ่งทะนงตน” เกี่ยวกับใจของเรานั้นในพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าได้กล่าวถึงจิตที่ถูกนิเวศน์ทั้ง ๕ ครอบงำ นิเวศน์ หมายถึง เครื่องกีดขวางความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติสมาธิ อันได้แก่ จิตที่ถูกกามอันหยาบครอบงำ จิตที่ถูกความพยาบาทครอบงำ จิตที่ถูกความง่วงครอบงำ จิตที่ถูกความฟุ้งซ่านครอบงำ และจิตที่ความสงสัย

สงสัยครอบงำ พระพุทธเจ้าตรัสว่า ถ้าจิตปราศจากนิเวศน์ทั้ง ๕ ที่กล่าวมาแล้ว และเริ่มปฏิบัติสมาธิด้วยความเพียรไม่ย่อหย่อนจนกระทั่งจิตประกอบด้วยองค์ ๘ จิตที่มีองค์ประกอบเช่นนี้จะทำให้การปฏิบัติบำเพ็ญสมาธิมีความแน่วแน่ ไม่ฟุ้งกระจาย ธรรมชาติที่แท้จริงของใจ ใจนั้นเปรียบเสมือนนกซึ่งที่ปราศจากความกลัว มันจับขี้อยู่ในอากาศใจ ถูกเรียกว่ามันซึ่งมีปีก ในนั้นเปรียบเสมือนลิง ซึ่งกระโดดจากวัตถุชนิดหนึ่งไปยังวัตถุอีกชนิดหนึ่ง มันเปรียบเสมือนอากาศซึ่งเคลื่อนตัวอย่างเร็ว มันเป็นธรรมชาติของใจที่สามารถหมกมุ่นอยู่กับวัตถุชนิดหนึ่งแล้วจึงย้ายไปหมกมุ่นกับอีกชนิดหนึ่งโดยไม่หยุดยั้ง

นอกจากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ ใจยังสามารถเป็นใจที่ขี้เกียจและเซื่องซึม แต่ในนี้จะมีรู้สึกตื่นตัวขึ้นเมื่อมีสภาวะที่ถูกใจเกิดขึ้น ถ้าชีวิตของท่านตกอยู่ในอันตราย ท่านก็จะสำนึกถึงอันตรายและมีความตื่นตัว เมื่อเราฝึกฝนสมาธิบำเพ็ญสมาธิ หรือฟังเสียงซบับัดแล้ว เราก็จะได้รับประโยชน์นานัปการ ดังนี้ (๑) ใจที่ถูกควบคุมโดยซบับัดจะสามารถขจัดกามและความโกรธได้ (๒) ซบับัดจะเยียวยาโรคแห่งความหยิ่งทะนงตน หรือ EGO ได้ (๓) สุขและความสะดวกจะได้รับผ่านทางซบับัด (๔) คุณประโยชน์อีกมากมายซึ่งเป็นผลมาจากการเข้าร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับซบับัด

สำนักวิทยาศาสตร์

- วันพุธที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ **ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา วิบูลย์สวัสดิ์** ราชบัณฑิต ประเภทวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ บรรยายเรื่อง “*แนวทางการพัฒนาแหล่งพลังงานทดแทนเพื่อผลิตไฟฟ้าสำหรับประเทศไทยในอนาคต*” ความโดยสรุปว่า ประเทศไทยยังพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิลเพื่อผลิตไฟฟ้าถึงประมาณร้อยละ ๙๐ ใน พ.ศ. ๒๕๕๑ แก๊สธรรมชาติและถ่านหินมีสัดส่วนการใช้ถึงประมาณร้อยละ ๗๐ และ ๒๐ ตามลำดับ การใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลได้ก่อให้เกิดผลกระทบหลาย ๆ ด้าน เช่น ความมั่นคงของแหล่งพลังงาน เงินตราต่างประเทศ และด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะแก๊สเรือนกระจกที่มีดัชนีการปล่อยแก๊สในประเทศสูงขึ้นมาก รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการประหยัดพลังงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีเป้าหมายให้การใช้พลังงานเพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่สูงกว่าอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ภาครัฐควรวางมาตรการประหยัดพลังงานในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะการใช้ไฟฟ้าในอาคารพาณิชย์และที่อยู่อาศัย ซึ่งใช้ไฟฟ้ารวมกันมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณการใช้ทั้งหมดรัฐบาลได้กำหนดนโยบายเพื่อเพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียนอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว ทั้งนี้ รัฐควรเร่งพัฒนาแหล่งพลังงานหมุนเวียนต่าง ๆ ในประเทศ เพื่อให้มีความมั่นคงด้านพลังงาน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากแก๊สธรรมชาติซึ่งเป็นแหล่งพลังงานหลักในการผลิตไฟฟ้าได้ถูกแบ่งไปใช้ในภาคขนส่งมากขึ้น และการใช้ถ่านหินทำให้เกิดคาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งเป็นแก๊สเรือนกระจกหลักมาก

แหล่งพลังงานหมุนเวียนที่ควรเร่งพัฒนามาใช้ผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ พลังน้ำขนาดเล็กและขนาดกลาง ลม ชีวมวล และแก๊สชีวภาพ การประเมินศักยภาพในการผลิตไฟฟ้าปรากฏว่าสามารถนำแหล่งพลังงานหมุนเวียนในประเทศมาพัฒนาให้ผลิตพลังงานไฟฟ้าเพิ่มได้อีกไม่น้อยกว่า ๑๓,๐๐๐ เมกะวัตต์ภายใน พ.ศ. ๒๕๖๕ หลังจากนั้น แหล่งพลังงานทดแทนอื่น ๆ เช่น พลังน้ำขนาดใหญ่จากประเทศเพื่อนบ้าน พลังนิวเคลียร์ และเทคโนโลยีถ่านหินสะอาด ควรได้รับการพิจารณาเป็นทางเลือกที่สำคัญ อุปสรรคต่าง ๆ ในการใช้แหล่งพลังงานทดแทนสามารถขจัดได้โดยอาศัยการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานทดแทนที่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีพลังงานที่มีประสิทธิภาพ มาตรการสนับสนุนทางการเงินและภาษี ประเด็นอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งพลังงานทดแทน และจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบด้วย ได้แก่ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งด้านกายภาพและสังคมที่หลากหลายในพื้นที่ต่างกัน

ศาสตราจารย์ ดร. นสพ.ณรงค์ศักดิ์ ชัยบุตร ภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาวิชาสัตวแพทยศาสตร์ บรรยายเรื่อง “*ผลของการให้ bovine somatotropin ในโคนมพันธุ์ผสมไฮลอสโคปที่เลี้ยงภายใต้พัดลมพ่นละอองน้ำกับการเปลี่ยนแปลงของระบบการย่อยอาหารในระยะต่าง ๆ ของการให้นม*” ความสรุปว่า การเลี้ยงโคนมในภูมิภาคเขตร้อนชื้นเช่นประเทศไทย การ

ผลิตน้ำนมมักได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศร้อนอย่างมาก โดยเฉพาะในโคพันธุ์แท้ที่ให้ผลผลิตน้ำนมในปริมาณมาก แม้จะมีการคัดเลือกโคที่มีการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างโคพื้นเมืองกับโคพันธุ์แท้ที่มีถิ่นกำเนิดในเขตหนาว จะช่วยให้โคสามารถทนต่อสภาพอากาศร้อนได้ดีขึ้น แต่แม้โคพันธุ์ผสมมักจะให้ผลผลิตน้ำนมต่ำและอัตราการกินอาหารลดลง จึงมีการหาวิธีการต่าง ๆ ในการลดภาวะเครียดจากความร้อนของโคนมพันธุ์ผสมที่ยังมีสายเลือดพันธุ์แท้สูงจากสภาพแวดล้อมที่มีอุณหภูมิสูง การใช้พัดลมพ่นละอองน้ำเป็นวิธีหนึ่งที่ถูกเลือกใช้ในการลดภาวะ Heat stress เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตน้ำนมในแม่โค นอกจากนี้ การเพิ่มผลผลิตน้ำนมในแม่โคโดยใช้ฮอร์โมน bovine somatotropin (bST) พบว่าแม่โคมีการตอบสนองในการให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๕-๒๕ โดยแม่โคจะต้องได้รับอาหารเพียงพอสำหรับใช้ในการสังเคราะห์น้ำนมและมีการจัดการที่ดี ในขณะที่เดียวกัน แม่โคจะมีการสร้างความร้อนเพิ่มขึ้นจากการเผาผลาญอาหารและการสังเคราะห์น้ำนมที่เพิ่มขึ้นจากผลของ bST

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาที่เกี่ยวข้องกับระบบการย่อยอาหารของโคที่จะส่งผลกระทบต่อการผลิตน้ำนมในแม่โคนมพันธุ์ผสมที่ได้รับการฉีดฮอร์โมน bST ที่เลี้ยงภายใต้ระบบพัฒนาผลผลิตน้ำนมยังมีรายงานน้อยมาก จุดประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้เพื่อดูผลของการใช้ bovine somatotropin ร่วมกับการปรับอุณหภูมิโรงเรือนให้ลดลงด้วยพัดลมพ่นละอองน้ำต่อการทำงานของร่างกายในส่วนของระบบการย่อยอาหารในระยะต่าง ๆ ของการให้นมในโคนมพันธุ์ผสมร้อยละ ๘๗.๕ โอลสไตน์จำนวน ๑๐ ตัว โดยแบ่งโคเป็น ๒ กลุ่มจำนวนเท่ากัน โคนมกลุ่มแรกเลี้ยงในโรงเรือนเปิดที่ใช้กระเบื้องหลังคา ส่วนโคนมกลุ่มที่ ๒ เลี้ยงในโรงเรือนที่ใช้กระเบื้องหลังคาและมีพัดลมพ่นละอองน้ำภายในโรงเรือน โคทั้ง ๒ กลุ่มได้รับ recombinant bovine somatotropin (rbST) แต่ในระยะของการให้นม (ระยะต้น ระยะกลาง และระยะท้ายของการให้นม) โดยการฉีดยา rbST ขนาด ๕๐๐ มิลลิกรัม เข้าใต้ผิวหนังติดต่อกัน ๓ ครั้ง โดยมีระยะห่างกัน ๑๔ วัน ในการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิแวดล้อมสูงสุดและความชื้นสัมพัทธ์ในโรงเรือนปกติเฉลี่ย ๓๓ องศาเซลเซียส และร้อยละ ๕๕ ส่วนโรงเรือนปกติจะมีค่าสูงกว่าโรงเรือนที่มีพัดลมพ่นละอองน้ำอย่างมีนัยสำคัญ ($P < 0.005$) อัตราการหายใจและอุณหภูมิผ่านทวารหนักในโคนมที่เลี้ยงในโรงเรือนเปิดจะสูงกว่าโคนมที่เลี้ยงในโรงเรือนพัดลมพ่นละอองน้ำอย่างมีนัยสำคัญ ($P < 0.005$)

โคนมทั้ง ๒ กลุ่มที่ได้รับ rbST พบว่า อัตราการกินอาหารแห้งประสิทธิภาพการใช้อาหาร และอัตราการหลั่งน้ำนมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($P < 0.005$) การศึกษา Digesta kinetics โดยใช้ chromic oxide เป็น external marker พบว่าอัตราการเคลื่อนผ่านของอาหารในระบบทางเดินอาหาร (digesta passage rate) เพิ่มขึ้น ทำให้ค่าเฉลี่ยเวลาของอาหารที่ค้างในกระเพาะรูเมนลดลง (mean retention time of digesta) ในโคนมที่ได้รับ rbST และเลี้ยงในโรงเรือนที่มีพัดลมพ่นละอองน้ำ แต่ไม่พบการเปลี่ยนแปลงของการย่อยได้ทั้งหมด (total digestibility) ในทุกระยะของการให้นม การตอบสนองของอัตราการเคลื่อนผ่านของอาหารในระบบทางเดินอาหารและประสิทธิภาพการใช้อาหารในโคที่ได้รับ rbST จะมีมากกว่าโคที่เลี้ยงภายใต้โรงเรือนที่มีระบบพัดลมพ่นละอองน้ำอย่างเดียว ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผลการลดอุณหภูมิโรงเรือนโดยพัดลมพ่นละอองน้ำและการให้ rbST สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการย่อยอาหารและเพิ่มอัตราการกินได้ มีส่วนไปช่วยเพิ่มสารอาหารเพื่อการสังเคราะห์น้ำนม จึงทำให้อัตราการหลั่งน้ำนมเพิ่มขึ้น

- วันพุธที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ศาสตราจารย์ นพ.ประสิทธิ์ พุดทะกมล ราชบัณฑิต ประเภทวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาแพทยศาสตร์ บรรยายเรื่อง "โรคหลอดเลือดกับช่องว่างองค์ความรู้ที่ต้องเติมเต็ม" ความโดยสรุปว่า โรคหลอดเลือดเป็นสาเหตุแห่งการเสื่อมของอวัยวะต่าง ๆ เช่น สมอง หัวใจ ไตโรคหลอดเลือดขาดสัญญาณชีพภาวะของโรค อาการที่ปรากฏเกิดจากการตายของส่วนอวัยวะ การรักษาป้องกันก่อนการตายของส่วนอวัยวะไม่สามารถกระทำได้ใน

ปัจจุบัน เพราะขาดดัชนีชี้บ่งชี้ที่ดี การขาดสัญญาณชีพโรคหลอดเลือดและการเสื่อมของอวัยวะเป็นเหตุให้ภาวะเสื่อมของอวัยวะต่าง ๆ ดำเนินไปโดยตัวผู้ป่วยไม่ทราบและไม่ได้รับการดูแลรักษาป้องกันที่ถูกต้อง การรักษาเมื่อมีการเสื่อมของอวัยวะเกิดขึ้นแล้ว ทำได้แค่ชะลอการตายของอวัยวะให้ช้าลงเท่านั้น แต่ไม่สามารถฟื้นฟูสมรรถภาพของอวัยวะให้ดีขึ้นได้ ผลงานวิจัยเร็ว ๆ นี้ อธิบายความล้มเหลวในการรักษาปัจจุบันเกิดจากความบกพร่องในกลไกการซ่อมแซมหลอดเลือดที่เป็นโรค ไม่สามารถเพิ่มปริมาณเลือดหล่อเลี้ยงอวัยวะได้อวัยวะจึงเสื่อมอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันผลงานวิจัยเดียวกันนี้ชี้บ่งว่ากลไกการซ่อมแซมหลอดเลือดยังคงดีอยู่ในสภาวะของอวัยวะที่เพิ่งเริ่มเสื่อม

การแก้ไขปัญหาย่างดี คือ การแสวงหาดัชนีแสดงภาวะโรคหลอดเลือดและภาวะอวัยวะที่เสื่อมแต่เนิ่น ๆ ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้การรักษาป้องกันกระทำได้ในสภาวะแวดล้อมที่สามารถสร้างหลอดเลือดใหม่ เพื่อเพิ่มปริมาณเลือดสู่อวัยวะและเพิ่มสมรรถภาพการทำงานของอวัยวะนั้นให้ดีขึ้นได้ การมุ่งหาดัชนีชี้บ่งชี้ที่ส่งสัญญาณภาวะเสื่อมของอวัยวะแต่เนิ่น ๆ ซึ่งเป็นหัวข้อหลักของงานวิจัยทางการแพทย์ที่ยังเป็นช่องว่างองค์ความรู้ที่ต้องการเติมเต็มการบุกเบิกงานวิจัยดังกล่าวได้มีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อาทิ ดัชนีสำคัญที่ชี้บ่งภาวะโรคหลอดเลือดแต่เนิ่น ๆ คือ การหลุดลอกของเซลล์ผิวในหลอดเลือดออกมาในกระแสและดัชนี microalbuminuria ซึ่งบ่งภาวะโรคหลอดเลือดในอวัยวะต่าง ๆ ดัชนีชี้บ่งภาวะไตเสื่อมแต่เนิ่น ๆ คือ ดัชนี fractional excretion of magnesium (FE Mg) ที่ส่งสัญญาณภาวะไตเสื่อมระยะแรก ๆ ได้เป็นอย่างดี การรักษาป้องกันในระยะแรกของอวัยวะเสื่อมสามารถซ่อมแซมหลอดเลือดได้ เพิ่มปริมาณเลือดหล่อเลี้ยงอวัยวะ อวัยวะที่มีปริมาณเลือดหล่อเลี้ยงเพิ่มจะมีสมรรถภาพการทำงานดีขึ้น

สำนักศิลปกรรม

- วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ รองศาสตราจารย์ ดร.ชลดา เรืองรัชลิขิต ภาควิชาศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ บรรยายเรื่อง "กาพย์เห่เรือ พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว : สารสัมพันธ์และสารสำคัญใน 'กาพย์เห่เรือยุคใหม่'" ความโดยสรุปว่าการศึกษาเรื่อง "กาพย์เห่เรือ พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว : สารสัมพันธ์และสารสำคัญในกาพย์เห่เรือยุคใหม่" มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของเนื้อหาตอนต่าง ๆ รวม ๑๒ ตอน และความหมายสำคัญในเรื่อง รวมทั้งลักษณะของกาพย์เห่เรือยุคใหม่ที่ปรากฏในกาพย์เห่เรือนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาได้ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์กาพย์เห่เรือเรื่องนี้ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗ ในรูปแบบของกาพย์เห่ โดยทรงผสมผสานโครงสร้างของนิราศเข้ากับโครงสร้างของกาพย์เห่เรือ คือ ทรงนำเรื่องการเมืองและการครวญถึงนางซึ่งเป็นลักษณะเด่นของนิราศประเภทที่มีการเดินทางทางเรือที่มีการแต่งมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น มารวมเข้ากับเรื่องการเดินทางทางเรือและการชมเรือซึ่งเป็นลักษณะเด่นของกาพย์เห่เรือ ทำให้เรื่องนี้มีลักษณะเป็นกาพย์เห่เรือนิราศ แม้ว่าเนื้อหาของพระราชนิพนธ์กาพย์เห่เรือเรื่องนี้จะมีถึง ๑๒ ตอน แต่ก็ทรงมีกลวิธีในการร้อยเรียงเนื้อหาตอนต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้ชัดเจนกว่ากาพย์เห่หรือกาพย์เห่เรือเรื่องต่าง ๆ ที่กวีอื่น ๆ เคยแต่งขึ้นก่อนหน้านี้

ลักษณะเด่นของพระราชนิพนธ์กาพย์เห่เรื่องนี้ คือ กวีทรงขยายขอบเขตของเนื้อหาที่เป็นนิราศครั้งนางให้เป็นนิราศครั้งชาติ และทรงชี้ให้เห็นว่าความรักชาติกับความรักนางเป็นเรื่องเดียวกัน การป้องกันชาติคือการป้องกันภัยของนางให้พ้นจากการถูกข่มเหงของศัตรู ทั้งยังกระตุ้นให้คนไทยผู้รักชาติช่วยกันสละเงินเพื่อซื้อเรือรบระว่งให้ราชนาวีของไทยได้ใช้ป้องกันภัยจากศัตรูที่จะมารุกรานชาติไทย ส่วนลักษณะของกาพย์เห่เรือยุคใหม่ที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์กาพย์เห่เรื่องนี้ ได้แก่ เนื้อหารวมสมัยกับผู้อ่านที่สะท้อนภาพสังคมสมัยใหม่และปัญหาของสังคมในเวลานั้น รวมทั้งการนำความคิดเรื่องรักชาติเพิ่มเข้าไปในกาพย์เห่เรือที่กวีครวญคิดถึงนาง กลวิธีการแต่งที่อ้างอิงวรรณคดีโบราณและใช้ความเปรียบต่างต่างไปจากที่กวีโบราณเคยใช้และ

วัตถุประสงค์ของการแต่งภาพที่เรื่อที่ต่างไปจากวิโรราวม อย่างไรก็ตาม พระราชนิพนธ์ภาพที่เรื่อเรื่อนี้ นอกจากจะมีโครงสร้างของภาพที่เรื่อและนิราศแล้ว ยังใช้ถ้อยคำสำนวนและกลวิธีการแต่งที่พบในภาพที่เรื่อและนิราศของโบราณจำนวนมากไม่น้อย ทำให้เห็นชัดเจนว่าทรงสร้างสรรค์ภาพที่เรื่อเรื่อนี้บนรากฐานของภาพที่เรื่อและวรรณคดีนิราศโบราณของไทยสะท้อนให้เห็นพระปรีชาสามารถด้านอักษรศาสตร์และนิเทศศาสตร์ในการทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีเพื่อโน้มน้าวใจมวลชนให้รักชาติและบริจาคเงินซื้อเรือรบพระร่วงได้สำเร็จเพื่อป้องกันภัยให้แก่ทางที่รักและชาติที่รักยิ่ง

ศาสตราจารย์สุสดี ทิพทัส ภาควิชาศิลป ประเพณีวิชาสถาปัตยกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บรรยายเรื่อง “ชาวฝรั่งเศสในกรุงสยาม : จากอดีตสู่ปัจจุบัน (ตอนที่ ๑)” ความโดยสรุปว่า จากหลักฐานในอดีตสมัยแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ที่มีที่ประทับป้อมปราการ และบ้านเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ ที่มีลักษณะแสดงเค้าโครงของสถาปัตยกรรมตะวันตกนั้น เนื่องจากในสมัยนั้นมีชาวตะวันตกที่เข้ามาบริหารราชการหรือช่วยราชการในราชสำนัก เช่นเดียวกับในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่พระองค์ทรงเห็นความสำคัญของการติดต่อและการรับสืบทอดความรู้ทางวิทยาการแขนงต่างๆ จากชาวตะวันตก ในรัชกาลนี้จึงเริ่มมีนายช่างชาวยุโรปเข้ามาทำงานออกแบบสร้างอาคารแบบตะวันตกในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ช่างชาวตะวันตกยังไม่มีการเข้ามาทำนุบำรุงบ้านเมืองหรือช่วยราชการในราชสำนัก เช่นเดียวกับในสมัยรัชกาลที่ ๔ อันเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างยุคสยามเก่าของ ๓ รัชกาลแรกกับการตื่นตัวรับอารยธรรมตะวันตกเข้ามาปรับปรุงประเทศ รวมทั้งการรับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมตะวันตกนั้น นับว่าเป็นช่วงที่เพิ่งเริ่มต้น เริ่มมีช่างชาวตะวันตกเข้ามาทำการออกแบบอาคารทั้งประเภทอาคารสาธารณะและอาคารพักอาศัยบ้างแล้ว ส่วนรูปแบบของสถาปัตยกรรม ประเภทที่พักอาศัยที่เรียกว่า บ้านแบบมิชชันนารี หรือหมอสอนศาสนาชาวอเมริกัน ได้นำความรู้และเทคนิคการก่อสร้างมารวมผสมผสานกับลักษณะพื้นเมืองของทางตะวันออก และสภาพดินฟ้าอากาศของไทยจึงนับว่าเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากความเข้าใจในสภาพความเป็นอยู่และดินฟ้าอากาศรวมทั้งประสบการณ์ของผู้ออกแบบก่อสร้าง ซึ่งมีได้เป็นช่างโดยตรง เรื่องราวของช่างชาวตะวันตก ทั้งช่างสถาปนิก ช่างวิศวกร ซึ่งในสมัยนั้น บางคนทำหน้าที่ทั้งออกแบบ คำนวณและควบคุมการก่อสร้างอาคารด้วย

ในช่วงเวลาของรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ช่วง พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓) ช่างสถาปนิก และวิศวกรชาวตะวันตกที่เกี่ยวข้องกับงานสถาปัตยกรรมโดยตรงเหล่านี้ แต่ละคนที่เข้ามาในประเทศไทย ต่างก็มีหน้าที่และบทบาทแตกต่างกันไป บางคนประสบความสำเร็จทางด้านประกอบอาชีพอิสระและตั้งหลักแหล่งอยู่ในเมืองไทยจนตลอดชีวิต บางคนประสบความสำเร็จล้มเหลวในกิจการส่วนตัวก็มี หลายคนรับราชการอยู่เป็นเวลานานถึง ๑๐-๒๕ ปี เมื่อออกจากราชการถ้าไม่กลับไปต่างประเทศ ก็ได้รับบำเหน็จหรือบำนาญตามสมควรจากรัฐบาลไทย เรื่องราวของช่างชาวตะวันตกเหล่านี้ มีประเด็นที่ควรแก่การพิจารณาในด้านแนวความคิดและความเห็นในทางสถาปัตยกรรมของช่างฝรั่งบางคน รวมทั้งวิธีปฏิบัติตนของช่างเหล่านี้ ตลอดจนวิธีการที่ฝ่ายผู้บริหารบ้านเมืองของไทยในช่วงเวลานั้น ได้มีข้อวินิจฉัยหรือการวางกรอบในการปฏิบัติไว้ เพื่อเป็นการควบคุมและกำหนดขอบเขตของอำนาจหน้าที่สำหรับช่างชาวตะวันตกเหล่านั้น ซึ่งสิ่งแม้ว่าจะมีเป็นจำนวนมากและเป็นคนของชาติมหาอำนาจ แต่ก็ไม่ปรากฏว่าทางราชการไทยเสียเปรียบในการจ้างช่างชาวต่างประเทศเข้ามาปฏิบัติงานในประเทศแต่อย่างใด ยังคงรักษาศักดิ์ศรีของเจ้าของประเทศ ในฐานะผู้ว่าจ้างได้ครบถ้วนทุกประการ

- วันอังคาร ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๒ **รองศาสตราจารย์อัครนิษฐ์ ชูอรุณ** ราชบัณฑิต ประเภทวิชาจิตรศิลป์ สาขาวิชาจิตรกรรม บรรยายเรื่อง “การบัญญัติ

ศัพท์ crayon” ความโดยสรุปว่า คำว่า crayon เป็นศัพท์ที่รู้จักกันทั่วไปในวงการศิลปะ หมายถึงอุปกรณ์สำหรับวาดเส้นและเขียนหนังสือ มีการใช้คำในภาษาไทยแทนคำนี้แตกต่างกันหลายคำ เช่น ดินสอถ่าน เกรยอง เครยอง ทั้งนี้ ความหมายของคำว่า “crayon” สรุปได้ว่า ถ้าเป็นความหมายทั่วไปในภาษาอังกฤษ หมายถึง ดินสอ ถ้าเป็นความหมายทั่วไปในภาษาไทย หมายถึง วัสดุรูปแท่งที่ใช้สำหรับวาดภาพ ส่วนความหมายทางศิลปะ หมายถึง วัสดุรูปแท่งสำหรับวาดภาพ ซึ่งมีความแตกต่างกันตามวัสดุที่ทำ เช่น ผงชอล์กผสมกับกาว มีสีหลัก ๆ ๓ สี คือ สีดำ แดง และขาว ใช้สำหรับวาดเส้น ผงสีผสมกับกาวน้ำ ผงสีผสมกับขี้ผึ้ง ซึ่งใช้สำหรับวาดภาพสี ไขมันผสมกับผงสีดำ ใช้วาดเส้นบนผิววัสดุพิเศษ

การบัญญัติศัพท์ crayon จึงควรพิจารณาจากปัจจัยทางรูปแบบและองค์ประกอบของวัสดุ คือ

๑. การบัญญัติศัพท์ crayon ตามรูปแบบดินสอ, แท่ง (วัสดุ) ใช้คำว่า “ดินสอ” สำหรับ crayon ที่เป็นดินสอ ซึ่งทำเป็นไส้มีวัสดุอื่นหุ้ม และใช้คำว่า “แท่ง (วัสดุ)” สำหรับ crayon ที่เป็นรูปแท่ง (วัสดุ) ซึ่งไม่มีวัสดุอื่นหุ้ม เช่น ดินสอไข (grease crayon) แท่งชอล์กกึ่งเต (conté crayon)
๒. การบัญญัติศัพท์ crayon ประเภทที่มีผงชอล์กกับกาวน้ำเป็นหลัก ใช้คำว่า “ชอล์ก, ชอล์กสี, แท่งชอล์ก” สำหรับ crayon ที่มีผงชอล์กเป็นส่วนผสมสำคัญ รวมทั้งผงชอล์กสังเคราะห์และผงสีอื่น ทั้งที่ใช้สารยึดผงสีชนิดกาวน้ำและไขมัน เช่น กลพิมพ์แบบชอล์ก (crayon manner) ภาพวาดด้วยชอล์กสี ๒ สี (deux crayon) แท่งชอล์กพิมพ์หิน (litho crayon)
๓. การบัญญัติศัพท์ crayon ประเภทที่มีผงสีผสมกับกาวน้ำเป็นหลัก ใช้คำว่า “สี (แบบแท่ง)” สำหรับ crayon ในความหมายอื่น เช่น สีเทียน (wax crayon) สีอัดแท่ง (pastel crayon)

รองศาสตราจารย์มัลลิต พนมทัตเดเวตี ภาควิชาศิลป สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ บรรยายเรื่อง “การใช้ myth ในพระอภัยมณี” ความโดยสรุปว่า การใช้ myth ซึ่งในความหมายทั่วไปคือ เรื่องราวเก่าแก่หรือตำนานที่วาดด้วยความเชื่อของชนชาติใดชาติหนึ่งเกี่ยวกับต้นกำเนิด วิบุลย และเทพเจ้าของตน ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่ชาวบ้านเล่าสู่กันฟังโดยถ่ายทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษแทรกอยู่อย่างชาญฉลาด อย่างเช่นเรื่องของเทพเจ้า อมมนุษย์ สัตว์ประหลาด เวทมนต์คาถา และผลไม้แห่งความเป็นอมตะ ในวรรณคดีชิ้นเอกของสุนทรภู่ เรื่อง “พระอภัยมณี” ถือว่าเป็นวรรณคดีที่มีความโดดเด่นเรื่องการใช้ myth เช่น

เทพเจ้า ซึ่งเป็นเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เช่น

พระลักษมณ์ ในเรื่อง “พระอภัยมณี” เป็นผู้ประทานพรแก่นางผีเสื้อสมุทร นางจึงกลายเป็นนางเงือกก่อนหนีหนีมามีชีวิต พระอิศวร และพระราหู พระอิศวร หรือ พระศิวะ เป็นผู้สาปเทพารักษ์ที่เฝ้าเขาอังกาศให้ตัวขาดครึ่งซีกจนกว่าจะได้กินดินถนัน ตัวจึงจะเต็มบริบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง **อมมนุษย์** คือผู้ที่ไม่ใช่มนุษย์ จึงหมายถึงรวมถึง ยักษ์ ภูตผีปีศาจต่าง ๆ รวมทั้งเงือก ซึ่งอมมนุษย์ในเรื่องนี้ เช่น นางผีเสื้อสมุทร ภูตกินคนที่ตามร่ำความสุดสาคร ผีดิบซึ่งก็คือภูตกินคนที่แปลงกาย เงือกแม่ของสุดสาคร

สัตว์ประหลาด ที่เห็นว่ามีความสำคัญในเรื่อง พระอภัยมณี คือ ม้านิลมังกร ซึ่งเป็นลูกผสมระหว่างม้ากับมังกร

เวทมนต์คาถา ซึ่งมีแทรกอยู่ทั่วไปในเรื่อง เช่น พราหมณ์ทั้ง ๓ คนที่เป็นสหายกันและเป็นผู้มิวิชาวาคามได้ผูกมิตรกับพระอภัยมณีและศรีสุวรรณ นางผีเสื้อสมุทรใช้เวทมนต์แปลงร่างเป็นสาวงามเพื่อมิให้พระอภัยมณีเห็นรูปยักษ์แล้วเกิดความหวาดกลัว

ผลไม้แห่งความเป็นอมตะ ซึ่งปรากฏในวรรณคดีเรื่องนี้ คือ “นมพระธรณี” หรือ ดินถนัน ซึ่งเป็นอายุวัฒนะ กินแล้วผิวพรรณดี โรคภัยไข้เจ็บไม่เบียดเบียน อายุยืนยาว

การเขียนชื่อจังหวัด “สระบุรี”

การประชุมคณะกรรมการชำระพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถาน ครั้งที่ ๙/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้พิจารณาเรื่องที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสระบุรี ได้มีหนังสือถึงราชบัณฑิตยสถาน ขอให้ตรวจสอบการออกเสียงเรียกชื่อจังหวัดสระบุรีที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เนื่องจากมีผู้แสดงความคิดเห็นว่า “สระบุรี” ควรออกเสียง “สะ-บุ-รี” ไม่ใช่ “สะ-หฺระ-บุ-รี” เพื่อให้สอดคล้องกับประวัติของเมืองที่สร้างตรงบริเวณที่เป็นสระน้ำ ทั้งนี้ในหนังสือสารานุกรมไทย เล่ม ๒๗ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน มีข้อมูลที่มาของชื่อจังหวัดสระบุรีว่า ส่วนชื่อสระบุรีนั้น สันนิษฐานว่ามีชื่อตามทำเลที่ตั้งของเมืองในครั้งแรก ซึ่งมีบึงตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง เมื่อตั้งเมืองขึ้นจึงได้นำเอาคำว่า “สระ” ซึ่งหมายถึงบึงใต้นั้น มารวมเข้ากับ “บุรี” ซึ่งแปลว่า เมือง เป็น “สระบุรี”

คณะกรรมการชำระพจนานุกรมจึงได้ร่วมกันพิจารณาถึงสาเหตุที่ออกเสียงชื่อจังหวัดสระบุรี เป็น สะ-หฺระ-บุ-รี ดังนี้

ศ. ดร.กฤษณา รักษ์มณี กล่าวว่า ชื่อจังหวัดที่ออกเสียงว่า “สะ-หฺระ-บุ-รี” อาจจะเป็นการออกเสียงตามแบบโบราณ เนื่องจากคำว่า “สระ” ที่หมายถึงสระน้ำ มีที่มาจากภาษาบาลีว่า สร (อ่านว่า สะ-ระ) และภาษาสันสกฤตว่า สรสุ (อ่านว่า สะ-รัล) นอกจากนี้ในหนังสือ “สัพพะ พะจะนะระ พาสาโท” ก็ออกเสียงคำ “สระ” ที่หมายถึงสระน้ำไว้ว่า “S RA:” และในหนังสือมหาชาติคำหลวง กัณทิมหาพน ก็มีคำ “สระ” ซึ่งเมื่อพิจารณาตามการออกเสียงตามฉันทลักษณ์แล้ว จะออกเสียงว่า “สะ-ระ” ในข้อความว่า “แทบสรสุนทรเทศ”

รศ. ดร.นวรรตม พันธุเมธา กล่าวว่า ในหนังสืออักขราภิธานศรับท์ มีคำว่า “สระ” ที่หมายถึงสระน้ำ และได้บอกเสียงอ่านไว้ แต่หากพิจารณาจากการเรียงคำน่าจะอ่านว่า “สะ-หฺระ” และในหนังสือ “พจนานุกรม ร.ศ. ๑๒๐” ของกรมศึกษาธิการ ก็มีคำว่า “สระ” แปลว่า ห้วงใหญ่, บึงใหญ่

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการชำระพจนานุกรมจึงมีความเห็นว่า ชื่อจังหวัดสระบุรี ที่ออกเสียงว่า “สะ-หฺระ-บุ-รี” นั้นน่าจะเป็นการออกเสียงตามรูปศัพท์เดิมในภาษาบาลีว่า สร (อ่านว่า สะ-ระ) และภาษาสันสกฤตว่า สรสุ (อ่านว่า สะ-รัล) เพราะปรากฏหลักฐานจากเอกสารโบราณดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่าคนไทยในสมัยโบราณอาจจะออกเสียงคำ “สระ” ที่หมายถึงสระน้ำ ว่า “สะ-ระ” หรือ “สะ-หฺระ” เพราะฉะนั้นชื่อจังหวัดสระบุรี ที่ออกเสียงว่า “สะ-หฺระ-บุ-รี” ก็สามารถหมายถึง “เมืองที่มีสระน้ำ” ได้เช่นเดียวกัน.

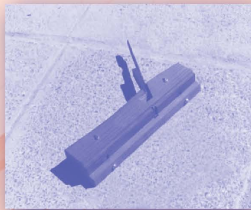
นายปิยะพงษ์ โพธิ์เย็น

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการชำระพจนานุกรม

กบ : ภูมิปัญญาของงานช่างไม้

ส่วนประกอบของบ้านเรือน ไม่ว่าจะเป็นพื้น ฝา วงกบและบานของประตูหน้าต่าง กว่าจะออกมาดูสวยงามใช้งานได้ดีต้องผ่านขั้นตอนการตกแต่งหลายอย่าง เครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้ในการตกแต่งคือ กบ เครื่องมือชนิดนี้นับเป็นภูมิปัญญาของช่างไม้ ที่ใช้ตกแต่งผิวไม้ให้เรียบ ทำขอบ ทำรางและทำส่วนประกอบต่าง ๆ ให้เหมาะสม ก่อนจะนำไปใช้งาน

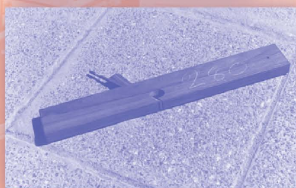
กบมีหลายแบบซึ่งเหมาะกับงานไม้ที่แตกต่างกันไป จะขอนำเสนอให้ได้ทราบพอเป็นสังเขปเพราะคงหาได้ค่อนข้างยาก

กบบรรทัด ใช้สำหรับไลปรับผิวไม้ให้เรียบและเป็นเส้นตรงได้ระดับเดียวกันตลอดความยาวของผิวไม้ กบชนิดนี้มีความยาวประมาณ ๔๕-๖๐ เซนติเมตร ซึ่งยาวกว่ากบชนิดอื่น

กบบังใบ ใช้สำหรับปรับแต่งขอบของพื้นหรือฝา เพื่อบากหรือเปลาะให้เข้ากัน ใช้แต่งวงกบเพื่อบังคับบาน แต่งกรอบบานประตูหน้าต่างและช่องแสง เพื่อเข้าไม้ลูกฟักหรือแผ่นกระฉก แต่งขอบบานเพื่อช่วยบังคับการเปิดปิดของบานประตูหน้าต่างมิให้แสงลอดหรือน้ำรั่วเข้าไปได้

กบราง ใช้ในการทำรางตามวงกรอบประตูหน้าต่างที่ทำด้วยไม้ หรือตามลูกตั้งลูกนอนของฝาปะกน การทำรางตามสิ่งดังกล่าวก็เพื่อใส่แผ่นกระฉกหรือไม้ซึ่งเรียกว่า ลูกฟัก

กบกระตี่ ใช้ใส่ตกแต่งบังใบของบานประตูและบานหน้าต่าง หลังจากที่ใช้กบบังใบไลแล้วถ้ายังไม่เรียบร้อยจะใช้กบกระตี่ใส่ตกแต่งอีกครั้งหนึ่ง กบชนิดนี้ไลได้ทั้ง ๒ ด้าน เนื่องจากใบกบมีความกว้างเท่ากับความกว้างของตัวกบ ซึ่งมีความกว้างประมาณ ๒ เซนติเมตร ความยาวประมาณ ๔๕ เซนติเมตร

นางสาวพัชระ บุญประดิษฐ์

นักวรรณศิลป์ชำนาญการ กองศิลปกรรม

ไขปัญหาภาษาไทย

- ถาม** คำว่า ล็อกแล็ก กับ ลอกแลก คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ** คำที่เขียนถูกต้องคือ ลอกแลก
- ถาม** คำว่า เส้นจัน, เส้นจันท์, เส้นจันท์ และ เส้นจันท์ คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ** คำที่เขียนถูกต้องคือ เส้นจันท์
- ถาม** คำว่า เลือ่ม่อห้อม, เลือ่ม่อห้อม และ เลือ่ม่อห้อม คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ** เขียนถูกต้องทั้ง ๓ คำ คือ เขียนได้ทั้ง เลือ่ม่อห้อม, เลือ่ม่อห้อม และ เลือ่ม่อห้อม
- ถาม** คำว่า แม่ม่าย กับ แม่หม้าย คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ** เขียนถูกต้องทั้ง ๒ คำ คือ เขียนได้ทั้ง แม่ม่าย และ แม่หม้าย
- ถาม** คำที่ออกเสียงว่า [ไทด์] ในคำ “ประโยชน์โพดผล” กับ “ประโยชน์โพชผล” คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ** คำที่เขียนถูกต้องคือ ประโยชน์โพดผล
- ถาม** คำว่า กริยา กับ กิริยา ใช้เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร
- ตอบ** คำว่า กริยา กับ กิริยา ใช้แตกต่างกันดังนี้ คำว่า กริยา หมายถึง คำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม อ่านได้ ๒ แบบ คือ กริยา และ กะ-ริ-ยา มาจากคำ กริยา ในภาษาสันสกฤต เป็นคำที่ใช้ในไวยากรณ์ แบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น กริยานุ-

เคราะห์หรือกริยาช่วย กริยาวิเศษณ์ ส่วนคำว่า กิริยา หมายถึง การกระทำ; อาการที่แสดงออกมาด้วยกาย, มารยาท มาจากคำว่า กิริยา ในภาษาบาลี มักพบใช้ในคำว่า มีกิริยา อากัปกริยา กิริยามารยาท

- ถาม** ชื่อวังซึ่งเป็นที่ประทับของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เขียนว่า สุโขทัย หรือ ศุโขทัย
- ตอบ** เขียนว่า ศุโขทัย
- ถาม** คำว่า วันทยหัตถ์ กับ วันทยาหัตถ์ คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ** คำที่เขียนถูกต้องคือ วันทยหัตถ์
- ถาม** คำว่า apartment เขียนทับศัพท์ว่าอย่างไร
- ตอบ** เขียนตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ว่า อะพาร์ตเมนต์
- ถาม** คำว่า carrot เขียนทับศัพท์ว่าอย่างไร
- ตอบ** เขียนตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ว่า แครร์รอด
- ถาม** ลักษณะนามของ พัสตุไพบรณีย์ เรียกว่าอะไร
- ตอบ** ลักษณะนามของ พัสตุไพบรณีย์ เรียกตามลักษณะบรรจุภัณฑ์ เช่น ชัน ทับ ท่อ

ราชบัณฑิตยสถาน
สนามเสือป่า เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๑๘๖/๒๕๕๐
ไพรัชญ์ดุสิต

จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน เพื่อเผยแพร่งานวิชาการ
ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ
ของราชบัณฑิตยสถาน

ที่ปรึกษา นายชรรค์ชัย บุญปาน
นางมณีนรัตน์ ผลิพัฒน์
นางจินตนา พันธุ์พัก
ศาสตราจารย์ นพ.ยงยุทธ วัชรดุลย์
ดร.วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.สมควร กวียะ
ศาสตราจารย์พิเศษเสฐียรพงษ์ วรรณปก

จัดทำโดย ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ราชบัณฑิตยสถาน
บรรณาธิการ นางสาวสุปัญญา ชมจินดา
กองบรรณาธิการ

นางสาวอารี พลดี	นางพรทิพย์	เดชทิพย์ประภาพร
นางสาวปิยรัตน์ อินทร์อ่อน	นายอาคม	คงทน
นางสาวกระลาภักษ์ แพรกทอง	นางสาวสุกุลรัตน์	นัจฉิตรีชน
นางกนกวรรณ ทองตะโก	นางปิญจมา	สุดสวาท
นางสาวกุลศรินทร์ นาคไพจิตร	นายอภิเดช	บุญสงค์
นางสาวจินดารัตน์ โพธิ์นอก		

พิมพ์ที่ : บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด ๓๐๗ ซอยลาดพร้าว ๘๗ วังทองหลาง
กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐ โทร. ๐ ๒๙๖๖ ๑๖๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๒๕๑๒, ๐ ๒๙๖๖ ๑๖๐๙